

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด “หนอนใยผักในพืชตระกูลกะหล่ำ (diamondback moth)”

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักตระกูลกะหล่ำ (กะหล่ำปลี คื่นช่าย ผักกาดขาวปลี กะหล่ำดอก ผักกาดเขียวปลี) ในทั่วทุกภาคของประเทศไทย ระวังการระบาดของหนอนใยผักทุกระยะการเจริญเติบโต เนื่องจากในช่วงนี้สภาพอากาศเหมาะต่อการการระบาดของหนอนใยผัก ดังนั้น ขอให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอเมื่อเริ่มพบการทำลายของหนอนใยผัก ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อหาทางควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Plutella xylostella* (Linnaeus)

วงศ์ : Yponomeutidae

อันดับ : Lepidoptera

ลักษณะอาการและการเข้าทำลาย

หนอนใยผักเมื่อฟักออกมาจากไข่ใหม่ๆ ตัวหนอนจะแทะกินผิวใบด้านล่างเป็นวงกว้างและมักทิ้งผิวใบด้านบน ซึ่งมีลักษณะโปร่งแสงเอาไว้ หากมีการระบาดรุนแรงหนอนใยผักจะกัดกินใบจนเป็นรูพรุนเหลือแต่ก้านใบหรือถ้าเกิดกับผักในระยะต้นอ่อน หนอนจะกัดทำลายส่วนยอดจนชะงักการเจริญเติบโต สำหรับผักในระยะที่ออกดอก ติดผัก ดอกและฝักอาจถูกทำลายหมดไปได้ เมื่อถูกตัวหนอนจะเดินอย่างแรง และสร้างใยพาดขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้

การแพร่ระบาด

ประเทศไทยพบการระบาดต่อเนื่องตลอดทั้งปีในเกือบทุกพื้นที่ และมักพบการแพร่ระบาดในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีอุณหภูมิเหมาะต่อการเพิ่มจำนวนประชากรของหนอนใยผัก

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัย เป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก ส่วนหลังมีแถบเหลืองส้ม ลักษณะหลายเหลี่ยมหนวดเป็นแบบเส้นด้าย แต่ละปล้องมีสีดำนับขาว

ไข่ มีขนาด ๐.๘ มม. สีเหลืองอ่อน ค่อนข้างกลมแบน และจะเปลี่ยนเป็นสีดำ

หนอน เมื่อฟักจากไข่ใหม่ๆ จะมีขนาดเล็กประมาณ ๑.๕ มม. มีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น ๒ แฉก และมีสีเขียวยาวหรือเทาอ่อน หรือเขียวปนเหลือง

ดักแด้ หนอนใยผักจะเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางๆ ปกคลุมติดใบพืช และมีขนาดประมาณ ๑ ซม. ดักแด้ระยะแรกจะมีสีเขียว แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองปนน้ำตาล

พืชอาหาร : พืชผักตระกูลกะหล่ำ เช่น ผักคะน้า กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก กะหล่ำดอก อิตาเลียน กะหล่ำปม ผักกาดเขียวปลี ผักกาดขาวปลี ผักกาดเขียวทรงเตี้ย ผักกาดหัว ผักกาดดอก ผักกาดฮ่องเต้ เป็นต้น

ศัตรูธรรมชาติ: หนอนใยผักมีศัตรูธรรมชาติหลายชนิด ได้แก่ แมลงเบียนชนิดต่างๆ เช่น

- แตนเบียนไข่ (*Trichogramma confusum* Viggiani และ *Trichogrammatoidea bactrae* Nagaraja) ซึ่งมีประสิทธิภาพในการควบคุมไข่หนอนใยผักร้อยละ ๑๖.๒ - ๔๕.๒

- แตนเบียนหนอน (*Cotesia plutellae* Kurdjumov และ *Oomyzus sokolowskii* Kurdjumov) มีประสิทธิภาพในการเข้าทำลายหนอนใยผักร้อยละ ๖๐ - ๙๐

- แตนเบียนดักแด้ (*Thyreallacollaris* (Gravenhorst)) มีประสิทธิภาพทำลายดักแด้ร้อยละ ๒๓.๒๘

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. การเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน

๒. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่ คลุมด้วยตาข่ายไนล่อนขนาด ๑๖mesh (๒๕๖ ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนใยผักและ หนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายไนล่อนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อ เพศเมียเขาไปวางไข่

๓. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่

- กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอกหรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลืองทำด้วยกาวเหนียว ทุก ๗ -๑๐ วันครั้ง

- กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน ๒๐ วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่ เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด ในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่

๔. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทุริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่ จะทำให้หนอนใยผักตาย ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรีย ในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี ๒ สายพันธุ์คือ *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai* และ *Bacillus thuringiensis* subsp. *Kurstaki* อัตรา ๑๐๐ -๒๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผัก ภาควิชา ในช่วงที่มีการระบาดมากพิจารณาการใช้อัตราสูงและช่วงเวลาพ่นถี่ขึ้น หรือพ่นสลับสารกำจัดแมลง)

๕. การใช้สารกำจัดแมลง เนื่องจากหนอนใยผักเป็นแมลงที่ สามารถสร้างความต้านทานต่อสารกำจัดแมลงได้รวดเร็วและหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผัก สารกำจัดแมลงที่ ใช้ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ได้แก่ สไปนีโทแรม ๑๒% SC อัตรา ๔๐ - ๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือคลอร์ฟิโนเพอร์ ๑๐% SC อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือโทลเฟนไพเรต ๑๖% EC อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออินดอกซาคาร์บ ๑๕% SC อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือฟิโพรนิล ๕% SC อัตรา ๖๐-๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (ควรพ่นสารสลับกลุ่ม กลไกการออกฤทธิ์และใช้ไม่เกิน ๒-๓ ครั้งต่อฤดูและใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความต้านทาน)

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์